

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 814
Chủ nhật
Ngày 6 - 8 - 2023

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG

TÔI MUỐN

THÁI BÌNH CÓ TÊN TRÊN BẢN ĐỒ GỐM SỨ VIỆT NAM

(Xem trang 4+5)

Ông Bùi Văn Sơn, Chủ tịch Hội đồng quản trị, Giám đốc Công ty Cổ phần Gốm sứ Long Hâu (khu công nghiệp Tiên Hải, huyện Tiên Hải).

Hiệu quả xây dựng nhãn hiệu tập thể cho sản phẩm truyền thống

Trang 3

Kiến xương Cách làm hay trong bảo tồn nghệ thuật chèo truyền thống

Trang 8

Đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh

■ TRẦN THỊ LOAN
Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy

Thực hiện Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 9/2/2018 của Ban Bí thư về “Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới”, những năm qua, ngành tuyên giáo đã tham mưu với cấp ủy các cấp tập trung đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên địa bàn tỉnh đạt những kết quả quan trọng.

Cán bộ, chiến sĩ Đội vận động quần chúng, Đồn Biên phòng Cửa Lân tích cực tham gia cuộc thi trắc nghiệm trên internet tìm hiểu “80 năm Đề cương về văn hóa Việt Nam”.

Ảnh: HỢP KHÁNH (BDBP Thái Bình)

Nổi bật là đổi mới việc tổ chức quán triệt, triển khai các nghị quyết, chỉ thị theo hình thức trực tuyến từ tỉnh đến cơ sở giúp tiết kiệm thời gian để chủ trương của Đảng và của cấp ủy các cấp đến nhanh hơn, gần hơn với cán bộ, đảng viên và sớm được triển khai trên thực tế. Một số hội nghị có số lượng điểm cầu và số đảng viên tham gia học tập lớn như: hội nghị quán triệt chuyên đề toàn khóa với 319 điểm cầu, 26.658 đại biểu; hội nghị triển khai chuyên đề năm 2022 với 302 điểm cầu, 45.148 đại biểu; hội nghị quán triệt chuyên đề năm 2023 với 282 điểm cầu, 23.900 đại biểu; hội nghị quán triệt, triển khai Nghị quyết Trung ương 5 khóa XIII với 303 điểm cầu, 32.425 đại biểu; hội nghị quán triệt, triển khai Nghị quyết Trung ương 6 khóa XII với 191 điểm cầu, 11.400 đại biểu tham gia nghiên cứu, học tập. Tổ chức tốt đợt sinh hoạt chính trị, sinh hoạt chính trị - tư tưởng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, về các tác phẩm: “Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam”, “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Công tác tuyên truyền về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh được triển khai với hình thức đa dạng: thông qua đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên; hệ thống phát thanh, truyền hình, cổng thông tin điện tử; tổ chức tọa đàm

lịch sử, hội nghị, sinh hoạt chi bộ, đoàn thể, sinh hoạt chuyên đề, kỷ niệm các sự kiện chính trị lớn tại địa phương, đơn vị; qua tài liệu, sách, báo, tạp chí... Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đã tham mưu tổ chức thành công 3 cuộc thi trắc nghiệm trên mạng internet thu hút hàng trăm nghìn lượt người tham gia: Cuộc thi “Tìm hiểu Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XX, nhiệm kỳ 2020 - 2025”, “Bác Hồ với Thái Bình - Thái Bình làm theo lời Bác”, “Tìm hiểu 80 năm Đề cương về văn hóa Việt Nam”. Tham mưu cụ thể hóa chuyên đề toàn khóa Đại hội XIII của Đảng - chuyên đề năm 2021 học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thành chuyên đề năm và thành các chủ đề từng tháng trên bản tin Thông báo nội bộ phục vụ sinh hoạt chi bộ. Nội dung các nghị quyết, chỉ thị được biên tập ngắn gọn và đăng tải trên “Sổ tay đảng viên điện tử” của tỉnh, giúp cán bộ, đảng viên thuận tiện trong công tác nghiên cứu, học tập.

Các đoàn thể chính trị - xã hội tích cực tuyên truyền những nội dung cốt lõi, tinh thần chủ nghĩa Mác - Lênin đến đoàn viên, hội viên; phát động đoàn viên, hội viên tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng những việc làm thiết thực: mô hình “Mẹ đỡ đầu”, “Biển rác thải thành tiền” của hội liên hiệp phụ nữ các cấp, mô hình “Câu lạc bộ nông dân sản xuất giỏi” của hội nông dân, mô hình “Tự quản trật tự đô thị - an toàn giao thông”, “Tham gia phòng, chống ma túy” của hội cựu chiến

binh, phong trào “Lao động giỏi, lao động sáng tạo” của công đoàn. Từ năm 2018 - 2022, đoàn thanh niên các cấp đã phối hợp với hội cựu chiến binh tổ chức hơn 700 chương trình gặp mặt nói chuyện truyền thống, gặp mặt nhân chứng lịch sử; tổ chức được hơn 7.200 hoạt động về nguồn, dâng hương, báo công, chăm sóc, vệ sinh đền thờ và các khu lưu niệm Bác Hồ... Báo Thái Bình, Đài Phát thanh và Truyền hình Thái Bình xây dựng và nâng cao chất lượng các chuyên mục “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, “Xây dựng Đảng”, “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”, “Đưa Nghị quyết của Đảng vào cuộc sống”, tích cực hưởng ứng giải báo chí toàn quốc về xây dựng Đảng và cuộc thi viết chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Tạp chí Văn nghệ Thái Bình đã có trên 50 bài viết chuyên sâu, 60 bài thơ, nhiều tranh ảnh tuyên truyền về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, 100 tác phẩm tham gia sơ khảo các cuộc thi, cuộc vận động sáng tác do trung ương tổ chức, trong đó có triển lãm “Chân dung huyền thoại Hồ Chí Minh và Đại tướng Võ Nguyên Giáp” tạo được nhiều ấn tượng.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên được cấp ủy các cấp quan tâm chỉ đạo chặt chẽ và thực hiện nghiêm túc theo phân cấp. Từ năm 2018 - 2022, toàn tỉnh đã cử 182 cán bộ học lớp cao cấp chính trị tập trung tại Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị Khu vực I; phối hợp với Học viện Chính trị Khu vực I mở

lớp đào tạo cao cấp lý luận chính trị hệ không tập trung cho 340 học viên. Cấp tỉnh đã mở 96 lớp đào tạo, bồi dưỡng cho 17.838 lượt học viên; cấp huyện đã mở 1.508 lớp cho 269.886 lượt học viên. Trường Chính trị tỉnh, trung tâm chính trị cấp huyện, Đảng ủy Khối cơ quan, Đảng ủy Khối doanh nghiệp tỉnh tập trung đổi mới nội dung các chương trình và phương pháp nghiên cứu, học tập, giảng dạy các môn lý luận chính trị Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tích cực ứng dụng công nghệ thông tin vào bài giảng. Các hoạt động thao giảng, dự giờ, tổ chức các hội thi được tăng cường. Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đã chỉ đạo và tổ chức thành công hội thi giảng viên lý luận chính trị giỏi năm 2018, 2021, chọn cử giảng viên dự thi ở cấp khu vực và toàn quốc. Kết quả, 1 giảng viên đạt giải nhì, 1 giảng viên đạt giải ba hội thi giảng viên giỏi khu vực phía Bắc, 1 giảng viên đạt giải ba hội thi giảng viên giỏi toàn quốc.

Việc giảng dạy bộ tài liệu “Bác Hồ và những bài học về đạo đức, lối sống dành cho học sinh” được ngành giáo dục và đào tạo triển khai nền nếp. Đối với các trường đại học, cao đẳng, trong quá trình giảng dạy môn học “Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh” đã chú trọng khai thác các vấn đề của địa phương, các điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã giúp sinh viên nhận thức được ý nghĩa và mục đích thực sự của việc học tập môn học. Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đã chỉ đạo, hướng dẫn lồng ghép nội dung chuyên đề toàn khóa, chuyên đề hàng năm vào các chương trình tập huấn, bồi dưỡng, đào tạo, đặc biệt là các lớp bồi dưỡng đối tượng kết nạp Đảng, bồi dưỡng đảng viên mới, lớp sơ cấp lý luận chính trị, bồi dưỡng chính trị hè cho cán bộ, công chức, viên chức ngành giáo dục; thường xuyên hướng dẫn, phối hợp kiểm tra, giám sát việc thực hiện.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, qua sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 23-CT/TW cũng cho thấy một số vấn đề: sự gắn kết chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy, học tập lý luận chính trị nói chung, chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh còn hạn chế; một số cán bộ, đảng viên còn có tâm lý ngại học lý luận; vai trò, trách nhiệm, tính gương mẫu trong học tập và làm theo Bác của người đứng đầu một số cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị và cán bộ, công chức có mặt chưa cao...

Thời gian tới, ngành tuyên giáo tiếp tục tham mưu với cấp ủy nâng cao chất lượng quán triệt, học tập các nghị quyết, chỉ thị; đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục theo hướng tận dụng ưu thế của công nghệ để lan tỏa những giá trị cốt lõi, sâu sắc, nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đến đông đảo cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ. Do vậy, rất cần mỗi cán bộ, đảng viên phát huy tính tự giác, trách nhiệm, ý thức tự học, tự rèn, thật sự gương mẫu trong học tập và làm theo Bác để nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị, năng lực công tác.

Hiệu quả xây dựng nhãn hiệu tập thể cho sản phẩm truyền thống

■ HÀ THANH

Từ sản phẩm tự cung tự cấp, mắm cáy của người dân xã Hồng Tiến, huyện Kiến Xương đã trở thành hàng hóa có thương hiệu và được tiêu thụ rộng khắp thị trường trong nước mang lại thu nhập cao cho bà con nông dân. Có được sự thay đổi tích cực đó đều xuất phát từ việc chủ động xây dựng nhãn hiệu tập thể, đăng ký chứng nhận sản phẩm OCOP cho sản phẩm truyền thống của địa phương.

Mắm cáy từ lâu là đặc sản của xã Hồng Tiến. Mắm cáy ở đây thơm ngon bởi được làm từ con cá sống tự nhiên trong vùng nước lợ nên giàu đạm, sạch cộng với cách chế biến cầu kỳ, công phu của người dân được lưu truyền qua hàng trăm năm. Dù là đặc sản nhưng thứ thực phẩm nước chấm này làm ra chỉ để tự cung tự cấp trong thôn, trong xã. Sản phẩm không có quy cách đóng gói, nhãn mác và chưa đăng ký chất lượng, khó tiếp cận thị trường, vì vậy không mang lại giá trị kinh tế cho bà con.

Năm 2018, HTX SXKDDV thủy sản Hồng Tiến cùng với cấp ủy, chính quyền địa phương tổ chức tập huấn quy trình sản xuất cho các hộ xã viên, đồng thời lập hồ sơ đăng ký với Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) chứng nhận nhãn hiệu tập thể cho sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến. Ông Trần Văn Kiểm, Giám đốc HTX cho biết: Sau khi được cấp giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu tập thể, HTX tập trung chỉ đạo, quản lý chất lượng sản phẩm bảo đảm ổn định, đồng đều, an toàn vệ sinh thực phẩm tốt hơn. Ý thức sản xuất chú trọng chất lượng mắm cáy của xã viên được nâng lên. HTX cũng đầu tư cho công tác đóng gói, nhãn mác, xây dựng hình ảnh sản phẩm hấp dẫn.

Có nhãn hiệu, mắm cáy Hồng Tiến bước đầu trở thành sản phẩm hàng hóa có thương hiệu trên thị trường. Cũng

Mắm cáy Hồng Tiến được người dân ưa chuộng.

Ảnh khai thác internet

nghư 30 hộ xã viên tham gia sản xuất mắm cáy, ông Hoàng Văn Phiệt, thôn Nam Hòa, xã Hồng Tiến phấn khởi vì sản phẩm nghề truyền thống của địa phương được nhiều nơi biết đến và việc tiêu thụ thuận lợi hơn. Ông Phiệt chia sẻ: Trước đây nhà tôi làm mắm cáy chủ yếu để gia đình dùng, nếu làm nhiều thì mang ra chợ quê bán có thêm chút tiền mua rau, mua cá. Nhưng từ khi địa phương xây dựng nhãn hiệu tập thể cho sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến thì rất nhiều người ở trong, ngoài huyện về địa phương hỏi mua. Mỗi tháng, gia đình tôi làm và bán được 60 - 70 lít mắm cáy các loại, cho thu nhập gần 17 triệu đồng. Nghề làm mắm cáy bao đời của người dân chúng tôi đến

giờ mới thực sự mang lại việc làm, thu nhập, mở ra cơ hội làm giàu.

Năm 2021, HTX SXKDDV thủy sản Hồng Tiến tiếp tục làm hồ sơ đăng ký và được UBND tỉnh cấp chứng nhận cho sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến đạt sản phẩm OCOP hạng 4 sao. Các sản phẩm đều sử dụng mã số, mã vạch cung cấp đầy đủ thông tin về quy trình sản xuất, chất lượng sản phẩm, truy xuất nguồn gốc rõ ràng. Nhờ đó, sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến có đủ điều kiện tham gia vào các chuỗi cung ứng như siêu thị và sàn thương mại điện tử. Doanh thu bán hàng của HTX tăng mạnh, bình quân đạt 20%/năm. Nếu như năm 2020, tổng sản lượng mắm cáy của HTX sản xuất và tiêu thụ chỉ

đạt khoảng 9.000 lít, doanh thu đạt hơn 2,3 tỷ đồng, đến năm 2022, sản lượng tiêu thụ hơn 12.000 lít, doanh thu gần 3,2 tỷ đồng.

Nhằm đáp ứng nhu cầu thị trường ngày càng tăng, thời gian qua, HTX SXKDDV thủy sản Hồng Tiến đã đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn nông dân các biện pháp canh tác, khai thác hợp lý nhằm bảo tồn, phát triển nguồn lợi thủy sản từ vùng đất bãi ngập nước của xã. Cùng với đó, HTX cùng với địa phương quy hoạch gần 30ha diện tích cấy lúa hữu cơ kết hợp phát triển rươi và cáy, đưa tổng diện tích vùng nguyên liệu cáy của Hồng Tiến lên hơn 100ha. Nếu như trước đây, nông dân Hồng Tiến chỉ khai thác được khoảng gần 80 tấn cáy/năm thì nay đã đạt 120 tấn/năm và sản lượng cáy vẫn tiếp tục tăng nhờ bà con biết khai thác kết hợp bảo vệ cho cáy sinh sôi, phát triển.

Ông Trần Văn Kiểm, Giám đốc HTX SXKDDV thủy sản Hồng Tiến cho biết: Sản lượng cáy ngày càng tăng nên ngoài sản xuất mắm cáy, chúng tôi cũng hướng dẫn, vận động xã viên phương pháp chế biến cáy tươi xay cấp đông. Sản phẩm chỉ với hai nguyên liệu chính là cáy xay nhuyễn lọc lấy thịt và nước muối ăn; do không có chất phụ gia, không có chất bảo quản nên rất an toàn đối với sức khỏe người tiêu dùng. Sản phẩm cũng được HTX đăng ký chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm và cấp mã số, mã vạch cung cấp thông tin truy xuất nguồn gốc xuất xứ. Sản phẩm mới này cũng đang được người tiêu dùng đón nhận tích cực, nhất là các bếp ăn tập thể của nhà trường, doanh nghiệp trong tỉnh đặt mua nhiều. Mỗi tháng, HTX tiêu thụ được khoảng 1.000 lít cáy tươi xay cấp đông, doanh thu đạt 60 triệu đồng cũng góp phần tạo thêm việc làm, nâng cao thu nhập cho bà con nông dân từ nghề chế biến cáy.

HTX SXKDDV thủy sản Hồng Tiến chủ trọng xây dựng hình ảnh cho sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến để thuận lợi tiếp cận thị trường.

TÔI MUỐN THÁI BÌNH CÓ TÊN TRÊN BẢN ĐỒ GỐM SỨ VIỆT NAM

Hơn 30 năm gắn bó, mê mẩn với nghề gốm sứ. Dẫu có thời gian dài nghề gốm mỹ nghệ không mang lại thu nhập, thậm chí ngón chỉ phí không nhỏ nhưng ông vẫn có niềm tin một ngày sẽ thành công và trở thành nguồn lực quan trọng cho doanh nghiệp cất cánh. Khát vọng lớn nhất của ông không phải là làm ra được bao nhiêu tiền mà muốn bản đồ ngành gốm sứ Việt Nam phải điền tên Thái Bình, tên Long Hào vào vị trí trang trọng. Ông là Bùi Văn Sơn, Chủ tịch Hội đồng quản trị, Giám đốc Công ty Cổ phần Gốm sứ Long Hào (khu công nghiệp Tiên Hải, huyện Tiên Hải).

■ KHẮC ĐUẨN

Đam mê với nghề

Khuôn mặt chữ điền, trán cao, mắt sáng toát lên vẻ thông minh, lanh lợi, nụ cười hào sảng, ai đã một lần tiếp xúc với ông Bùi Văn Sơn đều cảm nhận ở con người ấy có sự sắc sảo mà nhẹ nhàng, quyết liệt mà mềm mại, sôi nổi mà điềm tĩnh và cũng rất dễ gần. Chỉ có điều, người

ta không thể hiểu được vì sao con người ấy sinh ra ở miền quê lúa, được đào tạo ở nước ngoài chuyên ngành chế biến lâm sản mà lại gắn trọn đời gắn với nghề gốm sứ - một nghề vốn không có trong danh mục của miền đất trăm nghề Thái Bình.

Là cán bộ kỹ thuật, suốt những năm 1986 - 1990, ông được Công ty giao nhiệm vụ phục vụ các chuyên gia để thực nghiệm công nghệ mới. Vốn thông minh, sáng dạ lại chịu khó quan sát, nghiên cứu,

ông đã tiếp cận kiến thức và nhanh chóng làm chủ công nghệ sản xuất. Ông Sơn chia sẻ: Bản tính của tôi là bất cứ nhiệm vụ gì mình đã nhận thì đêm hôm sớm tối tìm mọi cách để hoàn thành bằng được. Trong quá trình nghiên cứu cách phối liệu, tôi đã sáng tạo ra 2 mẫu gốm, men có chất lượng cao mà ngay cả các chuyên gia lúc đó cũng phải ngỡ ngàng. Thành quả đầu tay cộng với tính tò mò trước một ngành nghề mới mẻ đã thôi thúc tôi

nghiên cứu, theo đuổi và đam mê nó từ lúc nào cũng không hay.

Chưa một ngày học trong trường lớp về chuyên ngành silicat nhưng nhờ thích thú, đam mê, Bùi Văn Sơn mày mò tự học và kiên trì thử nghiệm. Để được thử nghiệm, mỗi tháng ông đều dành dụm một khoản tiền để mua hóa chất, nguyên liệu về thực hành. Năm 2000, rất nhiều lần ông bỏ ra hàng triệu đồng đi mua nguyên vật liệu, hóa chất về nghiên cứu làm gốm sứ mỹ nghệ nhưng sản phẩm sau đó lại vứt đi do không như ý. Nhiều khi người thân tưởng ông bị gàn dở vì đi mua bát sứ Trung Quốc về rồi đập ra, một mình ngồi xem, nghiên cứu cách để làm như nào được như nó và còn hơn nó. Nói về sự học của mình, ông Sơn chia sẻ: Thời đó ngành gốm sứ xuất hiện sản phẩm sứ xương, thế là chúng tôi cũng mò mẫm đi ra biển lấy vỏ sò về nghiên cứu cách làm, rồi cũng làm được, nhưng chưa thật sự như mong muốn.

Năm 2005, Công ty thực hiện chuyển cổ phần hóa và đã được tập thể cán bộ, cổ đông tín nhiệm bầu giữ chức Chủ tịch Hội đồng quản trị, kiêm Giám đốc Công ty. Bên cạnh tập trung lãnh đạo vực lại doanh nghiệp, ông cũng có cơ hội để thổi niềm đam mê của mình cháy bùng lên với việc tổ chức quay trở lại làm gốm sứ. Ông Sơn bộc bạch: Nhiều người có hỏi

Ông Bùi Văn Sơn quy tụ và xây dựng được đội ngũ cán bộ, nhân viên có trình độ chuyên môn cao và giàu nhiệt huyết với nghề gốm sứ.

Mười năm thua lỗ vẫn làm

Sứ Long Hầu phải làm rạng danh đất Thái Bình

Không để dòng chảy gồm sứ phôi pha

Câu lục bát quê tôi

■ NGỌC TUYẾN
Kiến Xương

Xa quê mấy chục năm trời
Vẫn nghe tiếng võng à... oi... trưa hè
Phượng hồng khóa lấp cánh ve
Đàn trâu trú dưới rặng tre đầu làng

Giọng ai đon đả dịu dàng
Hình như có phải tiếng nàng năm xưa
Cái thời đi học về trưa
Mãi vui quên cả cơn mưa ướt đầm

Trong chùa tiếng mõ tịnh tâm
Đằng sau u uất bóng trầm phạn ai
Thương cha, thương mẹ sớm mai
Quanh năm mưa nắng đổi hai bữa nghèo

Con sông nước chảy uốn theo
Đêm thanh nghe rõ tiếng chèo thuyền qua
Vẫn là hoa gạo tháng ba
Ầm ù tiếng sấm mưa sa ngoài đồng

Thương người những buổi chiều đông
Mạ non đánh dánh còn trông nhiều bề
Ngô non mấy vạt chân đề
Đàn bò thủng thẳng đi về trong thôn

Trăng mờ đuổi ánh hoàng hôn
Cuối kêu tìm mẹ lúc dôn lúc thua
Mái tranh chưa kín nắng mưa
Đèn nhà ai thấp cũng vừa sáng đêm...

Cảnh quê rất đổi êm đêm
Bức tranh tôi họa tô thêm sắc màu.

Tiếng làng

■ NGUYỄN TƯỜNG THUẬT
Thái Thụy

Về làng bạn với lúa khoai
Xem đàn cò trắng lượn ngoài bãi sông
Lại vui với ruộng với đồng
Lại nghe diều sáo thỉnh không đêm hè

Về làng lắng tiếng trúc tre
Tiếng nôi kéo kẹt, tiếng ve nhạc nền
Xem trăng dát bạc lên thềm
Nghe lời ru cháu ấm mềm à... oi...

Về làng tắm nước giếng khơi
Nhớ dây gàu nổi... cái thời ngày xưa
Thoảng nghe vọng tiếng chuông chùa
Nhớ người thuở ấy... bỏ bùa cho su

Về làng lại nhớ ngày xưa
Đồng quê chiêm trũng chóng mưa lụt dòng
Suốt năm ngóng phía cánh đồng
Mà khi mùa đến lại không thấy mùa

Làng giờ đã khác ngày xưa
Đồng xanh ngô lúa, gió đưa thơm chiêu
Trời trong xanh ngọt sáo diều
Tiếng làng đang kể những điều ngày xưa...

Sứ mệnh nghệ luôn cuốn hút, hấp dẫn ông Bùi Văn Sơn suốt hơn 30 năm qua.

MƯỚP ĐẮNG - MÓN ĂN NGON, THUỐC CHỮA BỆNH NHƯNG HAY THẬN TRỌNG KHI DÙNG

■ **Bác sĩ BÙI VŨ KHÚC**

Mướp đắng là thực phẩm ngon, bổ dưỡng. Các món ăn được chế biến từ mướp đắng có mặt ở các bữa ăn, kể cả mâm cơm nhà nghèo và cả nhà hàng sang trọng. Mướp đắng còn được nhân dân dùng làm thuốc chữa nhiều bệnh.

Theo đông y, mướp đắng có tên là khổ qua, có vị đắng, tính lạnh (hàn), có công dụng thanh nhiệt, làm thanh tâm can (mất tim gan), sáng mắt, nhuận tràng, chống béo phì, hạ huyết áp và chữa bệnh tiểu đường. Hạt của quả mướp đắng còn có công dụng bổ thận tráng dương. Mướp đắng có thể dùng tươi hoặc phơi khô đều cho hiệu quả tốt.

Nghiên cứu tây y, mướp đắng được cho là hoạt động như một chất chống oxy hóa và chứa các đặc tính chống viêm, chống ung thư, chống tiểu đường, kháng khuẩn, chống thừa cân, béo phì và điều hòa miễn dịch.

MƯỚP ĐẮNG CHỮA ĐƯỢC BỆNH GÌ VÀ CÁCH DÙNG

Theo kinh nghiệm y học cổ truyền, mướp đắng có tác dụng chữa khá nhiều bệnh, tuy nhiên ở bài viết này chỉ nêu tác dụng hỗ trợ của mướp đắng đối với một số bệnh nhất định:

1. Những bệnh thuộc về nhiệt (nóng) như: mụn nhọt, rôm sảy, viêm đường tiết niệu, đau mắt đỏ, sốt cao... Dùng mướp đắng có tác dụng rất tốt.

Cách dùng:

- Xay sinh tố 1 quả mướp đắng tươi (bỏ hạt). Chắt lấy nước pha chút muối uống, bã xoa đắp lên vùng da rôm mẩn ngứa.

- Cách dùng đơn giản nhất: mỗi ngày dùng khoảng 15 - 20 gam mướp đắng khô pha uống như nước trà.

2. Hỗ trợ bệnh tiểu đường:

- Nghiên cứu sơ bộ về các hợp chất được tìm thấy trong mướp đắng có thể có tác dụng tương tự như chất insulin (insulin là một hormone của tuyến tụy, chịu trách nhiệm điều tiết lượng đường ở trong máu). Vì thế, người ta thấy rằng mướp đắng có thể hỗ trợ điều trị bệnh tiểu đường.

- Ăn mướp đắng sẽ giúp các tế bào của cơ thể sử dụng đường glucose một cách hiệu quả và vận chuyển đường dễ dàng hơn đến tích lũy ở cơ bắp và gan.

- Người ta cũng phát hiện ra rằng mướp đắng có chứa chất lectin, giúp làm giảm nồng độ glucose trong máu, thông qua việc tác động lên các mô ngoại vi, từ đó ngăn chặn sự thèm ăn.

- Tuy có những tác dụng làm giảm đường máu nhưng mướp đắng chưa được coi là thuốc chữa bệnh tiểu đường, mà nó chỉ có tác dụng hỗ trợ điều trị bệnh tiểu đường.

- Cách dùng đơn giản nhất: mỗi ngày dùng khoảng 15 - 20 gam mướp đắng khô pha uống như nước trà.

3. Hỗ trợ điều trị máu mỡ cao, bệnh béo phì:

- Mướp đắng góp phần kiểm soát cholesterol máu, làm giảm các mảng mỡ bám vào thành động mạch.

Ảnh minh họa

- Mướp đắng giảm cân: Vì mướp đắng có hàm lượng calo thấp nhưng lại giàu chất xơ, là một lựa chọn lý tưởng trong chế độ ăn kiêng giảm cân của nhiều người.

- Cách dùng đơn giản nhất:

+ Mỗi ngày dùng khoảng 15 - 20 gam mướp đắng khô pha uống như nước trà.

+ Chế biến mướp đắng tươi thành các món ăn như: mướp đắng nhồi thịt nạc nấu nhừ, nộm ruốc mướp đắng, canh tôm mướp đắng, mướp đắng xào...

4. Hỗ trợ điều trị bệnh cao huyết áp:

- Mướp đắng có tác dụng giảm huyết áp (dùng tốt cho những bệnh nhân huyết áp cao). Tuy nhiên, nếu ăn mướp đắng quá nhiều sẽ dẫn đến hạ huyết áp, gây đau đầu, chóng mặt.

- Cách dùng đơn giản nhất: mỗi ngày dùng khoảng 15 - 20 gam mướp đắng khô pha uống như nước trà.

5. Một số món ăn từ mướp đắng:

Ngoài việc thái phơi khô, nấu nước uống hàng ngày để hỗ trợ chữa một số bệnh như đã nêu trên, mướp đắng còn được chế biến thành các món ăn bổ dưỡng như xào với trứng, nhồi thịt băm, ăn sống kèm với ruốc thịt... Tuy nhiên, mỗi tuần cũng chỉ nên ăn 2 - 3 lần chứ không nên ăn quá nhiều.

THẬN TRỌNG KHI DÙNG MƯỚP ĐẮNG

1. Đối với những người có huyết áp thấp nên hạn chế sử dụng mướp đắng, nếu ăn nhiều dễ gây tụt huyết áp.

2. Những người hay bị đau đầu không nên ăn mướp đắng bởi trong quả và hạt mướp đắng có thành phần chất vicine có thể gây ngộ độc với những người nhạy cảm. Triệu chứng ngộ độc thường là đau đầu, đau co thắt vùng bụng, nôn ọe...

3. Phụ nữ mang thai và đang cho con bú không nên ăn mướp đắng. Mướp đắng có thể gây co thắt tử cung, xuất huyết và có thể dẫn đến sảy thai hoặc đẻ non. Phụ nữ đang cho con bú cũng không nên ăn mướp đắng vì một số thành phần không tốt từ mướp đắng có thể được truyền qua sữa mẹ sang con.

4. Người mắc bệnh tiêu hóa. Với người đang bị đi ngoài, rối loạn tiêu hóa do lạnh, phân lỏng thì không nên ăn mướp đắng vì sẽ càng làm cho bệnh nặng hơn.

5. Người bị bệnh gan, thận cần tránh ăn mướp đắng vì chúng rất khó tiêu hóa, có thể gây đầy hơi, chướng bụng và tích lũy chất độc hại.

Hộp thư bạn đọc

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình tiếp tục nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên (CTV) trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như các CTV: Nguyễn Thanh (Kiến Xương); Nguyễn Văn Ngạn (thành phố Thái Bình); Cao Bá Khoát (Vũ Thư); Nguyễn Tường Thuật (Thái Thụy); Mạnh Tường (Đài TTTH Quỳnh Phụ); Hà Thanh (Đài TTTH Vũ Thư); Trúc Lành (Đài TTTH Hưng Hà); Lê Lan (Đài TTTH Thái Thụy); Hồng Thắm, Đỗ Hà (Đài TTTH Tiền Hải); Nguyễn Đại Duẩn (Quảng Bình); Như Hoài (Khánh Hòa); Thạch Bích Ngọc, Lê Hứa Huyền Trân (Bình Định); Nguyễn Thị Hải (Hà Nội); Nguyễn Ngọc Minh Anh, Nguyễn Lê Ái Ngọc, Lê Thị Ngọc Nữ (Thành phố Hồ Chí Minh); Nguyễn Văn Toàn (Thừa Thiên Huế); Ngô Trọng Nghĩa (Trà Vinh)...

Kỷ niệm 78 năm ngày Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 - 19/8/2023) và Quốc khánh 2/9, CTV Nguyễn Văn Toàn có các bài: “Sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong Cách mạng tháng Tám”; “Thành tựu đối ngoại của nước ta sau Cách mạng tháng Tám năm 1945”; CTV Nguyễn Tường

Thuật có thơ: “Mùa thu nghĩ về Tổ quốc”; “Nghĩ về lời Tuyên ngôn của Bác”...

Tòa soạn cũng đã nhận được nhiều tin, bài thời sự khác trong tỉnh như: “Vũ Thư - 6 tháng đầu năm tạo việc làm mới cho 3.496 lao động” của CTV Hà Thanh; “VNPT Hưng Hà tặng thiết bị dạy học thông minh cho Trường Tiểu học Lê Danh Phương” của CTV Trúc Lành; “Xã Đông Hoàng huyện Tiên Hải lắp đặt camera an ninh” và bài “Không gian đọc cộng đồng - điểm đến thú vị mùa hè” của CTV Đỗ Hà; “Hiện đất làm đường giao thông ở Nam Chính” của CTV Hồng Thắm; “Nông dân Thái Thụy phòng, trừ rầy non cho lúa mùa” của CTV Lê Lan...

Chuyên mục “Người Thái Bình - đất Thái Bình”, CTV Cao Bá Khoát có bài “Từ đường dòng họ Nguyễn Kim” viết về câu chuyện của dòng họ Nguyễn Kim ở xã Bách Thuận (Vũ Thư) và nhân vật được thờ phụng là Thánh mẫu Nguyễn Thị Uyển Trà... CTV Nguyễn Thanh có bài: “Duơng Thông phẩm giá vô đề” viết về làng nghề Duơng Thông (huyện Kiến Xương). Theo tài liệu thống kê cũ thì vào năm 1927, Duơng Thông đã có tới 4.817 người với 919 mẫu công tư điền thổ. Trong truyền thống, Duơng Thông

có khá nhiều nghề thủ công thịnh đạt nhưng nghề mây tre đan thủ công mỹ nghệ vốn là nghề nổi tiếng ở làng này. Đến thời thuộc Pháp, nghề mây tre đan của Duơng Thông nổi danh với nhiều mặt hàng song mây mỹ nghệ được người trong và ngoài nước ưa chuộng. Dân làng còn truyền cù Phó Thoi là một nghề nhân giàu sức sáng tạo đã khéo léo đan mây, chế tác ra nhiều bức hoành phi câu đối được các nhà quyền quý dùng làm đồ trang trí nội thất ở các tư dinh và các bậc quan lại ưa dùng ở công đường...

Tin, bài của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên.

Thời gian tới, đề nghị các CTV tiếp tục tích cực gửi tin, bài cộng tác, tập trung các nội dung trọng tâm: Kết quả nửa nhiệm kỳ thực hiện nghị quyết đại hội đảng các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025; kết quả nổi bật, kinh nghiệm và điển hình trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; việc sử dụng phần mềm “Sổ tay đảng viên điện tử”, xây dựng mô hình chi bộ kiểu mẫu, phong trào thi đua “Dân vận khéo”; việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp những tháng cuối năm 2023 ở các sở, ngành, địa phương, đơn vị; các phong trào thi đua, những mô hình hay,

cách làm sáng tạo trong phát triển kinh tế - xã hội; việc thực hiện chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP), cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”... Phản ánh việc chăm sóc, bảo vệ lúa mùa; công tác phòng, chống lụt bão; cung ứng điện, nước mùa nắng nóng; công tác phòng, chống dịch bệnh trên cây trồng, vật nuôi... Tuyên truyền giáo dục nhân kỷ niệm 62 năm thảm họa da cam/Điôxin ở Việt Nam (10/8/1961 - 10/8/2023); 78 năm ngày Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 - 19/8/2023) và ngày Quốc khánh 2/9; ngày truyền thống Công an nhân dân Việt Nam và ngày hội toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc (19/8); ngày truyền thống của các ngành: văn phòng hành chính nhà nước, tư pháp, văn hóa - thông tin, thông tin và truyền thông, tài chính, nội vụ, lao động - thương binh và xã hội, giao thông vận tải (28/8)...

Tin, bài gửi về cộng tác đề nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, đề nghị gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin, bài thời sự, đề nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hòm thư điện tử: tsbaothaibinh@gmail.com.

Trân trọng!

Theo các nguồn khảo luận, luồng dân cư lớn cuối cùng đến tụ cư trên đất “trước biển” diễn ra vào những năm hai mươi của thế kỷ XIX, trong đó, người có công lao lớn là Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ đã tổ chức cuộc khẩn hoang có quy mô lớn, lập ra huyện Tiền Hải. Tiếng lành đồn xa, cư dân từ các tỉnh Nam Định, Ly Nhân (Hà Nam) tiếp tục kéo về đây tìm kế sinh nhai. Do có sự tụ cư, cộng sinh nên dễ nhận ra điểm nổi bật của cư dân Trình Phố nói riêng cư dân Thái Bình nói chung là sự đa dạng về nguồn gốc, xuất xứ cư dân từ nhiều địa phương tụ hội để khai hoang lập ấp và phân chia thành hai tầng lớp khá rõ rệt đó là một bộ phận dân chúng xiêu tán, không tài sản bỏ quê hương đi tìm mảnh đất mới để kiếm kế sinh nhai và một bộ phận khác là những người có gốc gác từ dòng dõi “danh gia, vọng tộc” ít nhiều cũng có thể lực chính trị hoặc hào trưởng, tổ tiên họ là những người được vua ban thực ấp, thái ấp ở địa phương.

Các nguồn khảo luận cho thấy, Trình Phố (xã An Ninh, huyện Tiền Hải) là làng quê nổi tiếng với nhiều người đỗ đạt, số lượng người đỗ đạt của làng chiếm tỷ lệ khá cao so với nhiều địa phương trong tỉnh và trong huyện Tiền Hải. Làng cũng có các dòng họ lớn như Chu, Trần, Bùi, Phạm, Ngô... Người Trình Phố tự hào: “Trình Phá có mã làm quan”, câu phương ngôn truyền từ thời xưa khẳng định tinh thần khắc phục khó khăn, hiếu học của người dân Trình Phố nức tiếng vùng Sơn Nam Hạ. Thời nhà Nguyễn (1802 - 1945), làng Trình Phố mới được chính thức thành lập, dù là làng mới nhưng làng đã có người đỗ đại khoa đó là Tiến sĩ Ngô Quang Bích (còn gọi là Nguyễn Quang Bích) và 3 cử nhân gồm Bùi Bổng, Bùi Viện, Nguyễn Đức Trạch... Cử nhân Bùi Viện và Tiến sĩ Ngô Quang Bích là hai nhân vật kiệt xuất của Trình Phố, những hoạt động yêu nước và canh tân đất nước của hai ông có tầm ảnh hưởng lớn đến sự phát triển xã hội phong kiến thời bấy giờ. Cử nhân Bùi Viện (1839 - 1878), hiệu là Mạnh Dực, ông sinh ra ở làng Trình Phố, tổng An Bồi, huyện Trực Định, phủ Kiến Xương, tỉnh Nam Định (nay là thôn Trình Nhì, xã An Ninh, huyện Tiền Hải) trong một gia đình nhà nho kiêm nghề bốc thuốc. Theo tộc phả, họ Bùi quê gốc ở Thanh Hóa, di cư đến vùng đất ven biển này từ triều Lê và đến định cư ở Trình Phố vài đời trước. Theo tài liệu khảo cứu, Bùi Viện là đời thứ tám tính từ khi tông tộc thiên di. Ông là con trưởng của hào trưởng Bùi Ngọc (tức Việp). Bùi Viện đỗ tú tài năm Giáp Tý (1864), đỗ cử nhân năm Mậu Thìn (1868) nhưng không đỗ tiến sĩ. Sau này, các nghiên cứu của học giả trong nước và ngoài nước cho rằng Bùi Viện là một nhà canh tân lỗi lạc kiêm nhà kinh tế, ngoại giao của Việt Nam cuối thế kỷ XIX. Tháng 7/1873, 6 tỉnh Nam Kỳ rơi vào tay thực dân Pháp, vua Tự Đức chính thức cử Bùi Viện sang Hoa Kỳ tìm hiểu xã hội phương Tây, hy vọng có thể dựa vào một nước có tiềm lực lớn nhằm làm đối trọng, giảm bớt áp lực của Pháp đang ráo riết thực hiện âm mưu chiếm nốt Bắc Kỳ và Trung Kỳ. Cử nhân Bùi Viện là nhà nho tiến bộ, có chủ trương tự lực canh tân đất nước nhưng cách làm của ông khác biệt so với những nhà nho cũng có tư tưởng canh tân khác. Với chủ trương dùng chính sách ngoại giao khôn khéo, giao thiệp với các nước có tiềm lực kinh tế và quân sự mạnh nhằm làm cân bằng lực lượng để chế ngự người Pháp đang gây áp lực buộc triều đình Huế đầu hàng. Bùi Viện không cầu viện các nước ở phương Đông như các nhà nho đương thời, ông có tư tưởng cầu viện quốc gia hùng cường, có sức mạnh đối đầu với thực dân Pháp, đó

HIỆT KIỆT LÀNG PHỐ

■ QUANG VIỆN

Sử cũ ghi: năm Bính Ngọ đời Hồng Đức 17 (1480), vua Lê Thánh Tông sai Trần Lộ tướng quân Lê Đình Ngạn (thường gọi là Chu Ngạn) ra trấn giữ cửa bể Đông, đóng đồn binh tại Kỳ Bó (nay là phường Kỳ Bá, Trần Lãm, Hoàng Diệu, thành phố Thái Bình), trong một lần tuần du, Chu Ngạn phát hiện ra vùng đất phù sa màu mỡ nhô lên giữa trời nước, không có dân cư sinh sống. Lập tức, Chu Ngạn tâu với vua Lê xin đứng ra chiêu dân xiêu tán lập ấp, khai khẩn đất đai. Nhận chỉ dụ của vua, Lê Đình Ngạn lui về Hậu Lộc (nay thuộc tỉnh Thanh Hóa) chiêu tập các quan võ từng đánh Nam, dẹp Bắc vừa nghỉ trí sĩ, thu dung dân chúng đưa về khai phá vùng đất mới, hình thành lên các làng ven biển, trong đó có Trình Phố...

Di tích lịch sử cấp quốc gia từ đường Ngô Quang Bích, làng Trình Phố, xã An Ninh, huyện Tiền Hải.

Sử cũ chép: Trong khi các tư tưởng lớn canh tân đất nước đương thời như Phạm Phú Thứ, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Đức Hậu, Trần Đình Tú, Đình Văn Điển... không được vua Tự Đức chấp nhận thì các đề nghị cải cách của quan Khâm sai đại thần Bùi Viện tuy không có bề rộng nhưng táo bạo gắn với thực tiễn đất nước (như cải cách và trang bị cho lực lượng hải quân, tăng cường phòng vệ vùng biển, đặc biệt là vấn đề kinh tế - xã hội biển) được vua Tự Đức cho thi hành ngay. Về quân sự, tháng 8/1876, vua Tự Đức giao cho ông trách nhiệm tổ chức “Nhu tuần tải” và cử ông làm Chánh quản đốc trực tiếp phụ trách. Với nhiệm vụ này, ông đã thành lập được đội “Tuần dương quân” (Hải quân) với lực lượng chủ yếu là dân chài lưới rất thông thạo sông biển. “Tuần dương quân” đóng đồn chính tại cửa Ba Lạt (cửa biển giáp ranh hai tỉnh Thái Bình và Nam Định nay)...

là đế quốc Hoa Kỳ. Nhiều nghiên cứu cho rằng, cử nhân Bùi Viện, người làng Trình Phố là nhà ngoại giao đầu tiên trong lịch sử nước Việt vượt biển sang Hoa Kỳ và đã hai lần gặp Tổng thống Hoa Kỳ đàm đạo. Do nhiều yếu tố lịch sử và địa lý mà hiện tại khó có thể tìm đầy đủ cứ liệu ghi chép về cuộc công du của Bùi Viện vượt biển sang Hoa Kỳ. Có một tác phẩm duy

nhất ghi chép về sự kiện này dưới nhan đề: “Bùi Viện và Chính phủ Mỹ” của nhà sử học Phan Trần Chúc, in từ năm 1945. Cách đây không lâu, người mê sách, nhất là sách lịch sử văn hóa bắt gặp cuốn sách mới xuất bản có tên gọi: “Bùi Viện và cuộc duy tân của triều Tự Đức thế kỷ XIX”, song người đọc cảm thấy chưa thỏa mãn yêu cầu về cứ liệu lịch sử còn sơ sài,

chưa giúp hậu thế hiểu được tư duy táo bạo trong tư tưởng lớn với mong ước cứu nước của Bùi Viện. Theo một số nguồn khảo luận, bắt đầu chuyến công du của cử nhân Bùi Viện khi rời triều đình, một mình lênh đênh trên biển với phương tiện là chiếc bè gỗ từ cửa biển Thuận An (tỉnh Thừa Thiên Huế), sau hai tháng lênh đênh trên biển, đối mặt với bão biển, Bùi Viện đến được Hương Cảng (Hồng Kông, Trung Quốc). Theo những ghi chép còn lưu được, ở Hồng Kông, Bùi Viện đã làm quen và trở thành thân thiết với một viên sứ thần (nay gọi là đại sứ) của nước Mỹ. Vị sứ thần này rất thông thạo tiếng Hán nên qua người bạn ngoại quốc này Bùi Viện biết Hoa Kỳ trước đây là một nước lạc hậu và cũng chịu cảnh chia rẽ Nam - Bắc như phân tranh Trịnh - Nguyễn ở nước Nam ta. Bùi Viện nhận thấy cuộc cách mạng của người Mỹ nhằm thống nhất hai miền Nam - Bắc nước Mỹ là bài học sâu sắc và là nguồn cảm hứng để ông tìm đến học hỏi. Ông quyết định sang Hoa Kỳ thay bằng việc ở lại Hồng Kông tìm cơ hội sang Bắc Kinh nhờ cậy trợ giúp. Khoan hãy nhắc đến thành công hay thất bại của hai chuyến công du sang Hoa Kỳ yết kiến tổng thống Mỹ Grant của Khâm sai đại thần Bùi Viện, chỉ thông qua bút phê đầy cảm khái của vua Tự Đức: “Trẫm đối với người chưa có ân nghĩa gì, mà người đã coi việc nước như việc nhà, không quản xa xôi lo lắng, quý thân ắt cũng chứng cho” là hậu thế có quyền tự hào về người Việt và nhân tài làng Trình Phố...

KIẾN XƯƠNG

Cách làm hay trong bảo tồn nghệ thuật chèo truyền thống

■ TÚ ANH

“Đẹp lắm quê mình con sóng lúa bao la thơm ngát hương hoa/Quê em Bình Định lắng sâu đậm đà...” là những lời ca mở màn cho bài hát múa chèo của gần 100 học sinh, giáo viên đang sinh hoạt tại câu lạc bộ (CLB) chèo của Trường Tiểu học Bình Định. Hiện nay, trên địa bàn huyện Kiến Xương, tất cả các xã, thị trấn đều có CLB chèo với nhiều hoạt động sôi nổi.

Giáo viên và học sinh Trường Tiểu học Bình Định tập hát chèo.

Nhân rộng điểm sáng

Là một trong những CLB chèo sinh hoạt đều đặn trên địa bàn huyện Kiến Xương, CLB chèo xã Vũ Bình có hơn 90 thành viên, trong đó người trẻ tuổi nhất ngoài 20 tuổi, người cao tuổi nhất đã hơn 70 tuổi. Có cả nam và nữ tham gia sinh hoạt, các thành viên cũng ở nhiều ngành nghề nhưng buổi sinh hoạt nào của CLB cũng rất đông đủ. Bà Phan Thị Tươi, chủ nhiệm CLB cho biết: Cùng với tình yêu, mong muốn góp phần bảo tồn nghệ thuật truyền thống, một trong những lý do khích lệ tinh thần anh chị em trong CLB là luôn nhận được sự quan tâm sát sao từ Trung tâm Văn hóa - Thể thao huyện. Thành viên của CLB đã được tham gia một số lớp tập huấn do huyện tổ chức, có kỹ năng hát múa chèo, ngoài ra còn được cấp trang phục, một số thiết bị phục vụ biểu diễn nên trong những ngày kỷ niệm hay lễ hội của địa phương, CLB đều nhiệt tình đóng góp các tiết mục chèo.

Hiện nay, trên địa bàn xã Vũ Bình, không chỉ nhà văn hóa xã mà các thôn đều có nhà văn hóa khang trang, là nơi sinh hoạt thường xuyên của các CLB văn hóa văn nghệ. Bởi vậy, nếu như trước đây, các CLB chèo tại cơ sở thường rất khó khăn về địa điểm tập luyện, loa đài, trang phục biểu diễn, thì nay nhà văn hóa thôn, xã đang dần đáp ứng nhu cầu của người dân. Ông Nguyễn Văn Ca, thành viên CLB chèo xã Vũ Bình cho biết: Nếu chèo mà không yêu thì không thể hát được, cũng không thể múa được. Bản thân tôi đam mê chèo từ rất lâu rồi nhưng chưa

khi nào nghĩ mình có thể hát chèo, biểu diễn chèo. Từ khi được tham gia một số lớp tập huấn tại Trung tâm Văn hóa - Thể thao huyện, chúng tôi hiểu về chèo, nắm bắt những kỹ năng cơ bản, về CLB tự tập luyện hàng tuần nên bây giờ hoạt động rất tốt. Anh chị em đâu đâu vẫn đề hiện nay là các nhạc công chưa có, đa phần hát, múa theo nhạc đã được ghi sẵn nên rất mong sẽ được tập huấn thêm về bộ gõ trong chèo, từ đó CLB có thể tự dàn dựng và biểu diễn.

CLB chèo xã Vũ Bình là một trong những CLB mới được tham gia lớp tập huấn truyền dạy nghệ thuật chèo do Trung tâm Văn hóa - Thể thao huyện tổ chức. Từ nhu cầu chính đáng của người yêu chèo, thời gian tới, huyện Kiến Xương sẽ tiếp tục tổ chức thêm các lớp tập huấn, thiết thực hỗ trợ việc duy trì hoạt động thường xuyên tại cơ sở. Từ phong trào sôi nổi tại những CLB điểm như CLB chèo xã Vũ Bình sẽ từng bước góp phần lan tỏa tình yêu nghệ thuật chèo, hình thành và phát triển CLB tại các thôn, xã khác.

Quan tâm thế hệ tiếp nối nghệ thuật truyền thống

Tháng 7/2023, Trung tâm Văn hóa - Thể thao huyện Kiến Xương phối hợp UBND xã Bình Định tổ chức lớp dạy hát múa chèo tại Trường Tiểu học Bình Định. Hàng húng tham gia lớp học, gần 100 học sinh, giáo viên được tập luyện những ca khúc chèo có nội dung về mái trường, quê hương. Với những lời ca mộc mạc, dễ hiểu, dễ nhớ, nghệ thuật chèo trở nên gần

gũi hơn với các em học sinh. Em Trần Tuệ Linh, lớp 5A, Trường Tiểu học Bình Định chia sẻ: Con rất vui và tự hào khi được các thầy cô dạy hát múa chèo. Trong năm học tới con mong muốn sẽ được học về chèo nhiều hơn để giữ gìn nét văn hóa truyền thống của quê hương.

Từ sự sôi nổi trong hoạt động của CLB chèo trong trường học, phụ huynh học sinh đều mong muốn việc truyền dạy, sinh hoạt CLB chèo của trường sẽ diễn ra đều đặn không chỉ trong dịp hè mà xuyên suốt năm học sắp tới. Cô giáo Bùi Thị Phương, Trường Tiểu học Bình Định thông tin thêm: Với thành viên là thầy cô giáo, các em học sinh cốt cán của 18 lớp, hiện nay CLB đang nỗ lực tập luyện để chuẩn bị tiết mục văn nghệ cho năm học mới, đặc biệt vào ngày khai giảng của trường sẽ có tiết mục đồng diễn múa hát chèo dành cho 700 em học sinh cùng thầy cô giáo toàn trường. Trong năm học mới này, liên đội trường cũng sẽ duy trì 1 tuần ít nhất 2 - 3 tiết học hoạt động ngoài giờ và ca múa hát tập thể để lưu giữ, phát huy nghệ thuật truyền thống.

Chèo dành cho mọi người, mọi lứa tuổi, từ những học sinh còn đeo khăn quàng đỏ như ở Trường Tiểu học Bình Định, đến những người cao tuổi ở CLB chèo xã Vũ Bình. Tình yêu và niềm đam mê nghệ thuật truyền thống như sợi dây vô hình mà bền chặt tạo nên sự gắn kết các thế hệ. Cùng với biết bao người con quê lúa trên khắp dải đất hình chữ S, họ mong mỗi nghệ thuật chèo sẽ sớm được UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại.

Ông Hoàng Văn Khanh, Phó Giám đốc phụ trách Trung tâm Văn hóa - Thể thao huyện Kiến Xương

Sau khi triển khai thành công, đạt kết quả cao đối với lớp truyền dạy nghệ thuật chèo tại Trung tâm cho các CLB chèo điểm trong huyện, tiếp tục chương trình bảo tồn và phát

triển nghệ thuật chèo, Trung tâm đã mở lớp múa hát chèo tại các trường học. Qua chương trình tập huấn, chúng tôi cũng mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ và tạo mọi điều kiện của các cấp ủy đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể để chương trình truyền dạy nghệ thuật chèo đạt hiệu quả tốt hơn nữa và lan tỏa trên địa bàn toàn huyện.

Ông Trần Tuấn Sỹ, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND xã Bình Định

Việc xây dựng đời sống văn hóa, đặc biệt phong trào nghệ thuật quần chúng đã được cấp ủy, chính quyền địa phương xác định là nhiệm vụ rất quan trọng, đã có những nghị quyết chuyên

đề về vấn đề này. Thông qua hoạt động sôi nổi của các CLB chèo tại thôn, xã cũng như CLB chèo Trường Tiểu học Bình Định, chúng tôi mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm, cổ vũ của nhân dân, con em quê hương để hoạt động nghệ thuật quần chúng ngày càng nâng cao đời sống tinh thần cho nhân dân, từ đó góp phần thực hiện tốt các tiêu chí để xã phấn đấu hoàn thành xã nông thôn mới kiểu mẫu vào năm 2025.

Ông Bùi Minh Thuyên, Phó Chủ tịch UBND xã Vũ Bình

Thành viên của CLB chèo đều là những người lao động trực tiếp tại địa phương, làm mọi ngành nghề nhưng cứ tối đến anh chị em lại tập hợp để tập luyện các tiết mục chèo.

Mong rằng CLB ngày càng phát triển, thông qua các tiểu phẩm, bài hát múa chèo góp phần đưa chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, quy định của địa phương đến với các tầng lớp nhân dân.